

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีนายมะฮูเซ็น มะฮูยี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายมะฮูเซ็น มะฮูยี (ผู้ถูกร้อง) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๐ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๙/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องจึงมีฐานะเป็นข้าราชการการเมืองตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๖) มาตรา ๑๐ (๔) ด้วย และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ พร้อมกับ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ผู้แต่งตั้ง ในระหว่างนั้นได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๗ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จึงถือได้ว่าเป็นการเข้ารับตำแหน่งใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้ คือ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ เป็นวันเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่งสำหรับคณะรัฐมนตรีซึ่งมีฐานะเป็นข้าราชการการเมือง และสิ้นสุดเมื่อผู้สั่งแต่งตั้งออกจากตำแหน่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ผู้ร้อง) ได้พิจารณาเห็นว่า ผู้ถูกร้องต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามมาตรา ๒๙๑ และมาตรา ๒๙๒ โดยต้องยื่นบัญชีฯ ภายในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ หลังจากเข้ารับตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๐ และต้องยื่นบัญชีฯ อีกครั้งเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องได้ดำเนินการเพื่อพิสูจน์เจตนาของผู้ถูกร้อง โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงทั้งสิ้น ๔ ครั้ง ซึ่งผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ และไม่ติดต่อชี้แจงอย่างใด ดังนั้น ผู้ร้องจึงได้ประชุมพิจารณาในคราวประชุม ครั้งที่ ๔๗/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

๒. ประเด็นเบื้องต้น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง มีมติว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยให้โอกาสผู้เกี่ยวข้องชี้แจง หรือแถลงก่อนวินิจฉัยชี้ขาด และให้มีการออกนั่งพิจารณารับฟังคำแถลงของผู้ร้องและผู้ถูกร้อง มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นแรก ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ตามการสอบสวนข้อเท็จจริงของศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้ฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทจดหมายถึงเลขาธิการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ปรากฏหลักฐานตามใบรับฝาก

ไปรษณีย์ภัณฑ์ในประเทศ เลขที่ ๖๐๑๐ ซึ่งฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์นครราชสีมา แต่เอกสารดังกล่าว เป็นบัญชีฯ หรือไม่ ไม่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ เนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือยืนยันว่าไม่ได้รับ เอกสารดังกล่าว ประกอบกับที่ทำการไปรษณีย์ดุสิตซึ่งมีหน้าที่นำจ่ายได้ชี้แจงว่า ไม่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากได้ทำลายเอกสารควบคุมการนำจ่ายตามระเบียบแล้ว คงมีเพียงหนังสือลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ถึงเลขาธิการ ป.ป.ช. ซึ่งตอบหนังสือเดือนครั้งที่ ๑ ที่ผู้ถูกร้องชี้แจงยืนยันว่า ได้จัดทำบัญชีฯ เรียบร้อยและได้จัดส่งแล้ว โดยเลขาธิการ ป.ป.ช. มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๑ แจ้งผู้ถูกร้อง ในช่วงเวลาดังกล่าวมีบัญชีฯ ของผู้บริหารฯ และสมาชิกสภาท้องถิ่นทั่วประเทศส่งเอกสารเช่นเดียวกัน ทางไปรษณีย์จำนวนมาก บัญชีของผู้ถูกร้องอาจปะปนอยู่กับบัญชีฯ เหล่านี้ ยากแก่การค้นหาและขอให้ ผู้ถูกร้องส่งสำเนาบัญชีฯ ดังกล่าวมาให้ แต่ฝ่ายผู้ร้องมิได้กระทำการใด ๆ ดังนั้น จึงพิจารณาว่าการยื่นบัญชีฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งจึงยังฟังเป็นที่ยุติไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ในกรณีพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๐ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ถูกร้องทราบ เพื่อให้ผู้ถูกร้องดำเนินการ ให้ถูกต้อง รวม ๔ ครั้ง ตามหนังสือลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๑ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๒ และวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ตามลำดับ โดยแจ้งไว้ชัดเจนให้ผู้ถูกร้อง ชี้แจงเหตุผลฯ หลังจากผู้ร้องมีมติแล้วผู้ถูกร้องได้มีหนังสือขอให้ทบทวนมติ ทั้งนี้ผู้ถูกร้องยืนยันและกล่าวอ้าง ถึงการยื่นบัญชีฯ ของตนที่แล้วมา ซึ่งตอนท้ายของหนังสือแจ้งว่า ขอให้ผู้ร้องส่งแบบฟอร์มคำชี้แจง และรายละเอียดไปให้ด้วย เนื่องจากไม่มีแบบฟอร์ม รวมถึงคำชี้แจงเดิมได้ขาดเสียหายหมดเพราะถูกน้ำฝน โดยยืนยันว่าทรัพย์สินของตน ภรรยา และบุตรยังเหมือนเดิมฯ ซึ่งไม่สามารถพิสูจน์ได้ชัดเจนอยู่เช่นเดิม เพราะผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แต่อย่างใด ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ (๒) และวรรคสอง

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

วินิจฉัยว่า นายมะฮฺมุเซ็น มะสุยี ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายประเสริฐ นาสกุล พลโท จุล อติเรก นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายมงคล สระภู่าน นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๔